

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIBTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURTUR NIDUM ALTARIA

ECCE PANIS ANGELOBUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS FLORUM

ELECTORUM CONSERVASTI

XXIV. ÉVF. 1924 SZEPTEMBER.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI
OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Jelen példány 3000 kor.

Megjelenik minden hó elején.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. l.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPULO TUO.

ECCE PANIS ANGELOBUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS FLORUM

CUJUS NON SUM DIGNUS

TARTALOM: *Dr. Mészáros János:* Amsterdami eucharisztikus világkongresszus tanulságai. — *Aquinói szent Tamás az Oltárszentségről:* A meg nem fogyalkozó szentség (elmélkedésre). — *Dr. Hidasi József:* Amikor az iskola csengője újra megszólal. — *Reiner Irma:* A kis gyermekek katolikus neveléséről. — *Oltáregyesületi élet.* — *Tárca: Eöri János:* Fölkel a Nap.

A júniusi számunkban megkezdtük a Szent-István-Társulat újabb kiadványainak ismertetését; a helyszüke miatt félbeszakított ismertetéseket a következőkben egészítjük ki:

Schermann Egyed: *A gyakori szentáldozás.* Napjainknak eucharisztikus mozgalma örvendetes módon egyre nagyobb hullámokat ver és folyton nagyobb köröket von magába, mióta X. Pius pápa, a gyakori szentáldozásnak ez a nagy apostola, határozatlanban sürgette a hívek visszatérését az első keresztyének csodálatos buzgalmára. Ez a művecske szinte apostoli módon segíti elő a gyakori szentáldozás megvalósulását. A benécs szerző a gyakori szentáldozás történeti áttekintése után ragyogó tollal tárja elénk a szentáldozás célját és hatásait, a naponkénti szentáldozáshoz szükséges lelki állapotot és végül meggyőzően fejtegeti a gyermekek, ifjak, felnőttek gyakori áldozásának kincses értékét. Adja Isten, hogy ez a szép művecske minél több hívő lelket vezessen az oltárszentségi Jézushoz.

Keresztyén kis könyvtár. Müller Lajos S. J.: *A negyedik parancs.* Müller páter ebben a könyvecskében a tekintélytisztelet, az engedelmeség parancsát ismerteti. Sorra veszi a hitvesi társulást, aztán a szülők és gyermekek alkotta társaságot. Majd az urak s cselédek, munkások és munkaadók között való viszonyt tárgyalja, végül szól az államról. Az egész könyvecskét az az alapelv fűzi össze, hogy tekintélye voltaképpen csak az Istennek van, mert egyedül önmagára hivatkozva feltétlen hitet s hódolatot csupán a végtelenül bölcs és hatalmas Teremtő követelhet magának. A mű teljesen belekapcsolódik a modern életbe és valóságos iránytűje a társadalmi életet élő embernek.

Müller Lajos S. J.: *Az ötödik parancs.* Ebben a művecskében arról a parancsról szól a jeles szerző, mely testi életünk épségének s az egészségnek fenntartására kötelez. Eleven tollal tárgyalja különösen azokat a bűnöket, melyek e parancs ellen ma talán súlyosabbak, égbekiáltóbbak, mint voltak valaha. Hogy igazán méltányolhassuk e parancs fontosságát, röviden megemlékezünk az életről és annak céljairól, felsorolja saját testi életünket illető kötelezéseinket és tilalmakat, nagyszerűen ír a jogos önvédelemről, a párbajról, háborúról, hullaégetésről. A sikerült művecskén az emberi élet megmentése vonul végig főcélként.

Az amsterdami eucharisztikus vilá kongresszus tanulságai.

A MULT HÓNAP utolsó napjaiban, július 24—27-ikén, a katolikus világ szeme a kis Hollandiára volt függesztve. A katolikus anyaszentegyház fejedelmeinek: a pápa bíboros követének és más hét, különböző nemzetbeli bíborosnak és ötven püspöknek jelenlétében ott ment végbe Amsterdam városában a XXVIII. eucharisztikus vilá kongresszus. Mindez azonban csupán a külső keretét jelzi a nagyszabású nemzetközi gyűlésnek, amely a legméltóságosabb Oltáriszentségben köztünk lakozó Úr Jézus tiszteletét volt hivatva hirdetni és előmozdítani. Belső tartalmát a vilá kongresszusnak mégis elsősorban az a nemzet ad, amelynek körében végbe megy a gyűlés. Hogy az amsterdami kongresszus oly magaslatos lefolyású volt, hogy minden résztvevőre olyan felejthetetlen, mély benyomást gyakorolt, annak oka elsősorban a holland katolikusok igaz katolikus hitéletében, az Eucharisztia iránt érzett bensőséges szeretetében keresendő. Mi, más nemzetek gyermekei, akik messze földről sereglettünk Amsterdamba, meghatottan tekintettünk a holland katolikusoknak sziklaszilárd hitből fakadó, mélységesen eucharisztikus vallásosságára. Úgy éreztük mi papok is, hogy ebben az atmoszférában ki kell tárgítanunk és tiszta levegővel tele kell szívniunk a tüdőnket, hogy itt tanuljunk és épülnünk kell. S amit a katolikus felebaráti szeretet terén már régen kimondottunk, azt most az eucharisztikus élet terén is ki kellett jelentenünk: Hollandia docet!

De honnan vette az a maroknyi holland katolikus nép ezt a csodálatos nagyságát és mélységét a hitéletben és az Eucharisztia kultuszában? Ismeretes, hogy Hollandia népének csak egyharmada katolikus, ellenben kétharmada protestáns. Annak a kétmilliónyi holland katolikusnak ősei századokon át kemény harcot vívtak, keserves üldöztetéseket szenvedtek katolikus hitükért. A protestáns államhatalom teljes erejével ránehezedett a katolikus kisebbségre s szinte hihetetlenül hangzik,

hogy a holland katolikusok egész a XIX. század közepéig nem gyakorolhatták szabadon hitüket és csak 1859-ben tudták kivívni azt a jogot, hogy saját püspökeik legyenek. Ezek a nehéz küzdelmek nem lohasztották le, sőt feltüzelték a holland katolikusok hitbuzgalmát. S mint a katolikus ősegyház gyermekei a háromszáz éves véres üldözés idején, úgy a holland katolikusok is az Eucharisztziából merítették erőt és kitartást a küzdelemre és a szenvedésre. S mert Abban bíztak s Annak szent testével és vérével táplálkoztak. Aki «meggyőzte a világot», diadalt arattak minden ellenségükön. Tudták, hogy «nem lesz bennük élet, ha nem eszik az Emberfiának testét és nem isszák az Ő véréét», azért a szentmise és a szentáldozás lett drága kincsük, mindenük.

Az amsterdami csoda 1345-ben, midőn a szentostya a tűz erején diadalt aratva, el nem égett a lobogó lángban, ott világított a holland katolikusok lelkében az üldözések sötét századaiban és az Eucharisztzia erejébe helyezett rendíthetetlen hit átszállott a későbbi nemzedékekre. S minthogy a holland katolikusok még ma sem tarthatnak nyilvános körmeneteket, az amsterdami katolikus férfiaknak ezrei évről-évre megható «csöndes menetben» keresik fel a csoda napjának évfordulóján azt a helyet, ahol a csoda történt és így fejezik ki hódolatukat a szent-ségi Úr Jézus iránt.

Csak természetes, hogy az a nép, amelynek ennyire lelke mélyére hatott az Eucharisztzia tisztelete, a legnagyobb örömmel, sőt lelkesedéssel fogadja a pápáknak minden buzdítását, mely a legméltóságosabb Oltáriszentség minél bensőségesebb tiszteletére hívja fel a híveket. Alig van nemzet, melynek körében az Eucharisztzia nagy pápájának, X. Piusnak rendeletei a gyakori és mindennapi áldozásra és a gyermekek elég korai áldozására nézve oly teljesen és oly gyorsan átmentek volna az életbe, mint a holland katolikusok körében. Ime, ez az a forrás, amelyből a holland katolikusok bensőséges hite és lelkesedése fakad.

Az Eucharisztzia kultuszának ez az illatos levegője lengett az amsterdami Stadionban, nemcsak az ünnepélyes gyűléseken, amikor 30.000 ember ájtatos csendben hallgatta az Oltáriszentségről szóló beszédeket, melyeket a Stádion közepén fölállított csodálatos hangcsövek az Isten szabad ege alatt minden jelenlevőnek füléhez nemcsak érthető, hanem erőben fokozott hangon vittek el; nemcsak a nyolcezer amsterdami gyermek bámulatos fegyelemmel és megható áhítattal végzett szentáldozásakor, de főleg az ünnepélyes főpapi szentmisen, melyet 50.000 ember ájtatos csendben hallgatott végig és a fölséges körmeneten, amikor az Úr Jézus 70.000 résztvevő sorfala között tartotta diadalútját a Stadionban és körülötte fekvő rétségen.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy csak a Stadionban egybe-

gyűlt katolikus ezrek vettek részt a kongresszuson. Az amsterdami ezrekkel együtt és egyidőben Hollandia kétmillió katolikusa térdelt az ország számtalan templomában a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt s azok közül, akik koruknál és egészségi állapotuknál fogva nem járulhattak a szentáldozáshoz, igen kevesen maradtak távol a szent asztaltól.

Hollandia katolikusainak közös nagy ünnepe volt ez a kongresszus; a világ katolikusai pedig, akik ott megjelentek, holland testvéreiknek szemében a diadalmas katolikus öntudatnak tüzét látták lobogni s ez a tűz az Eucharisziában elrejtett Üdvözítő szeretetétől lángolt fel

Dr. Mészáros János.

Aquinói szent Tamás az Oltáriszentségről.

A meg nem fogyatkozó szentség.

Vételében époly csodálatos a legméltóságosabb Oltáriszentség, mint a konsekrálásakor vagy akkor, midőn állandóan velünk van.

I. Mindenekelőtt csodálatos az, hogy az Úr teste nem lesz kevesebb vagy kisebb áltál, hogy táplálkozunk belőle; nem úgy mint ahogyan az eretnekek csufolkodó istenkáromlással mondják: Ha az Úr teste akkora volna is, mint a legmagasabb hegy, a papok már régen elfogyasztották volna. Hogy Krisztus teste miért nem fogyatkozik meg, miért nem lesz kisebb áltál, hogy belőle táplálkozunk, ezen csodálatos dolognak három oka van. Az első az, hogy megadatott a naponkénti konsekrálás lehetősége; mert minden nap, minden helyen annyi ostyát konsekrálhatunk Krisztusnak igazi és egyetlen testévé, amennyi csak elég a hívőknek. Épen azért, mikor belőle táplálkozunk, azt elfogyasztani vagy megkisebbiteni nem tudjuk. Miként ugyanis örök üdvösségünknek bennünk levő hatóoka az a vágy és akarat, hogy magunkhoz vegyük; azonképen az is, hogy konsekrálhatunk s az is, amit a konsekrálással elérünk; és amidőn a már konsekrált kenyeret esszük, semmi esetre sem fogyasztjuk vagy kisebbitjük azt, mert ami önmagában mindenkor igazán és oszthatatlanul állandó, az megmarad. Az Egyház konsekráló hatalma pedig ilyen. Tehát e nagy szentségét soha el nem veszítheti, mert hiszen újra meg újra konsekrálhat kenyeret s ezáltal mintegy táplálja, megújítja és állandósítja e szentséget. Szépen előképezte ezt az Ószövetség áldozati kenyere az Úr színe előtt: *«És tedd az asztalra elem mindenkoron a kitett kenyereket»* (Ex 25²⁰). *«Tégy tizenkét kenyeret az igen tiszta asztalra az Úr elé annak emlékeztére, hogy a kenyér az Úr áldozata s minden szombaton váltassanak föl az örök szövetség értelmében»* (Lev.

24₉₋₈). Hasonló a parancs a tűzre vonatkozólag is: «Az oltáron pedig mindig égjen tűz, melyet tápláljon a pap, mindennap reggel fát rakván alája» (Lev. 6₁₂). Ennek a tűznek sohasem volt szabad kialudni az oltáron. Mindazonáltal a zsidóknak ama asztala eltűnt s az oltár tüze kialudt. Mi ez vajjon? Talán hazudott az Úr? Távoly legyen. Csak az igazság árnyéka tűnt el a zsinagógában; az igazság megmaradt és meg nem fogyatkozik az Egyházban. A katolikus pap az Oltáriszentséget a konzekrálással ápolja és Krisztus teste, amely e szentségben mindig ugyanaz, azáltal, hogy a hívek magukhoz veszik, soha meg nem kisebbedik vagy el nem fogy.

A másik oka ennek az, hogy a test, mely megdicsőülten, halhatatlannak, változhatatlannak, szenvedésre képtelennek támadt föl, meg nem romolhat. «Nem engeded meg, hogy a te szentet rothadást lásson» (Zsolt. 15₁₀). Azért mikor e testet magunkhoz vesszük, nem romlik meg és nem hasonul át a mi testünkkel, mint más étel, hanem önmagának a bomlása nélkül táplál bennünk lelkileg. Előképe volt ennek a sareptai özvegy veder lisztje, mely Illés próféta szerint nem fogyott el, bár hosszú időn át egy egész család abból táplálkozott. «Aki eszi az én testemet, mondja az Úr, élni fog általam. Amikor ugyanis e kenyeret esszük, az életet esszük s azáltal, hogy esszük, nem öljük meg; nem öl, sőt holtakat kélt életre. Él akkor is, ha esszük, mert föltámadott, bár megölték» — mondja szent Ágoston. Ezért drágakőhöz is hasonlítják, amelyből erő sugárzik ki s elűzi a képzelődéseket, lecsillapítja az izgalmakat vagy más hasonló dolgokat eredményez, anélkül, hogy maga megfogyatkozna. «Magasra emelte Isten az embert, hogy mézet szívjon a kősziklából s olajat a kemény szirtből» (Deut. 32₁₃). «A szikla pedig Krisztus vala» (1 Kor. 10₄). Miként tehát a drágakő erejének kisugárzása folytán nem lesz kisebb, úgy nem lesz kisebb az Úr teste sem azáltal, hogy táplál minket. — A harmadik oka ennek az, hogy végtelen mértékben táplálhatja a híveket. Bősöges táplálékot találnak benne mindazok, akik hozzájárulhatnak, ha mégannyian volnának is. Ezért mondjuk forrásnak s igaz világosság-nak is. «Forrás jó vala föl a földből, megöntözvén a föld egész színt» (Gen. 2₆), vagyis hasznos és nemes sugallatokat adván a szívnek. Jeremiás szerint, akik őt elhagyják, «az élő víz kútforrását hagyják el» (2₁₃). «Igaz világosság vala ez, mely megvilágosít minden e világra jövő embert» (Ján. 1₉). Miként tehát a forrás megöntözi a földet és számtalan fűvet és fát táplál saját magának kisebbedése nélkül, úgy táplálja Krisztus Anyaszentegyházát. Hasonlóképen miként a nap nem sötétül el azáltal, hogy fényével besugározza az egész világot, azonképen van Krisztussal is. Vagy ott van a gyertya példája. Akár ezerakkora tüzet lehet róla venni, mint amekkora rajta ég, világossága azonban ezáltal mégsem kisebbedik

Tehát ha még úgy táplál is bennünket az Úr önmagával, nem lesz kisebb emiatt. *«Mindenek szemei tebenned bíznak, Uram és te adsz eledelt azoknak alkalmas időben. Fölnyitod kezeidet és betöltesz minden élő teremtményt áldással»* (Zs. 144₁₅₋₁₆). *«Te pedig ugyanaz vagy»* (Zs. 101₂₈).

Szűz Mária névnapjára.

II. De igenis valamiképen kisebb lesz az Úr teste, akkor t. i. ha nem táplálkozunk vele. Hogy e furcsának tetsző állítást megérthessük, tudnunk kell azt, hogy két titokzatos test van ezen a világon: Krisztusnak és az ördögnek vagy antikrisztusnak titokzatos teste. Ez utóbbihoz tartoznak a «világ» emberei valamennyien. Krisztusnak titokzatos teste az Anyaszentegyház, az ő szeplőtlen és hű jegyese, melynek feje Ő maga,

tagjai pedig az egyes hívők, akik halálos bűn nélkül vannak; s mindazok, akik az ő testét méltóképen veszik magukhoz, az ő tagjaivá lesznek. *«Ti pedig Krisztus teste vagytok és tagból való tagok.» «Mert valamilyen a test egy és sok tagja van... úgy van a Krisztus is»* (1 Kor. 12_m, 12₁₂). *«Egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik az egy kenyérben részesülünk»* (1 Kor. 10₁₇). Az ördög teste pedig a bűnösök összessége, az ő parázna dajkája, fejük ő maga, tagjai pedig az egyes bűnösök. *«Teste öntött pajzsok gyanánt egymásra fekvő pikkelyekből van egybe-raggatva.»* Vagy szent Gergely szerint, *«az ördög teste az összes bűnösök, akik azért hasonlatosak az öntött pajzsokhoz, mert megátalkodottságukban kemények, életükben pedig törékenyek.»* S amiként Krisztus önmaga és övéi által folyton arra törekszik, hogy az ördög tagjait levagdossa és saját testébe, tagjai közé illessze azokat, amire az Irásnak ezen szavai vonatkoztathatók: *«Kelj fel, Péter! Öljed és egyed»* (Ap. cs. 10₁₃) úgy az ördög is önmaga és övéi által törekszik, hogy Krisztus tagjait tőle elvágja s kéjnjőének silány tagjai közé illessze, miként az apostol óva int bennünket: *«Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellen-segtek az ördög, mint az ordító oroszlán, körüljár, keresvén, akit elnyeljen»* (1 Pét. 5₈). *«Ez a nép paráználkodni fog, idegen istennel... és elhagy engemet»* (Deut. 31₁₀). *«Nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a Krisztus tagjai? Elszakasztván tehát Krisztus tagjait, a kéjnjő tagjaivá teyem-e? Távol legyen, (1 Kor. 6₁₁) hogy ilyen gonosztságot cselekedjem. De jaj, hányan megteszik! Krisztus tagjai nem lehetnek egyszersmind a kéjnjő tagjai.»* S ezekről nem lehet mondani, hogy Krisztus testét lélek szerint veszik magukhoz, bár ha a szentség szerint magukhoz veszik is. Sőt azáltal, hogy Krisztus testét lélek szerint nem eszik és gonoszul élnek, Krisztus tagjait nyesegetik s az ördög tagjaivá teszik s ily értelemben Krisztus testét kisebbitik. Ami ugyanis az ördög számára a lelkekben növekszik, az Krisztus számára fogy. Krisztus titokzatos teste így s csakis így kisebbedik». (Szent Ágoston.)

III. Növekedik pedig azáltal, hogy a hívek buzgón áldoznak. Krisztus teste ugyanis nem változik át abba, aki azt magához veszi, nem úgy mint más eledel, hanem ellenkezőleg: aki helyesen és méltón él vele, az változik meg és az változik át lelkiileg öbeléje. Mert az Úr azt, aki őt eszi, saját titokzatos testének tagjává teszi s önmaga testével, amelyet a Szűztől vett, mintegy egy testté teszi valamiképen: *«Egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik ez egy kenyérben részesülünk»* (1 Kor. 10₁₇). *«Ti pedig Krisztus teste vagytok és tagból való tagok»* (1 Kor. 12₂₇). Főljánlotta Krisztus e szentségben testét és véré, amivé mi magunkat is tett; mert mi magunk is testévé lettünk. Mert a mi testünk, mely az övével egyesül és beleilleszkedik, eggyé lesz azzal.» (Szent Ágoston.)

«Visszatérvén ismét, az ő árnyékában fognak ülni s búzával élni» (Oz. 14₉); mintha csak azt mondotta volna a próféta: A hívek búzával fognak élni, azaz az Úr testének szentségével. Ez Krisztus árnyékának mondatik, mivel benne nem a maga fényességében, hanem mintegy fátyol alatt adja önmagát; s akik így eszik e testet, «visszatérnek», azaz Krisztus testébe változnak át. Ebből világos, hogy ha minél több hívő eszi Krisztus testét és változnak át őbeléje és lesznek tagjaivá, Krisztus teste azáltal, hogy élnek vele — gyarapszik.

Hasonlatot is találunk erre: Minél jobban szétosztja valaki a tudományát másoknak, az annál jobban gyarapszik. «Uram, öt talentumot adtál nekem, imc, már ötöt nyertem rajta... Mert mindannak, akinek vagyon, adatik és bővelkedik.» (Máté 25.) Boëtius szerint: «A tudomány a nemes lélek tulajdona, nem méltó ahhoz, aki fősvénykedik vele. Ha ugyanis nem közlik másokkal, elvész, ha pedig osztogatják, növekszik». Hasonlóképpen a megtestesült isteni bölcsesség, mely sokaknak étkül adatott, bölcséket nevel, valamiképpen magába változtatja át őket s így azáltal, hogy táplálkozunk vele, nem kisebbedik, hanem növekedik. «A mindenek alkotója teremtette a bölcseséget a Szentlélek által (azaz megtestesítette) és az ő adománya szerint adja azt az öt szeretőknek» (Jéz. Sir. 1₉₋₁₀). És azáltal növekszik Isten bölcsesége, hogy sokakat növel a bölcsességben. «Mindenestül növekedjünk abban, aki fő: Krisztusban, kitől az egész test összeköttetvén (t. i. a hit által) és egybefoglaltatván (a szeretet által) minden izmok szerkezete által, minden tagnak kijelölt munkálkodása szerint, a test növekedését szerzi meg a maga épülésére a szeretet által» (Ef. 4₁₀₋₁₁).

Amikor az iskola csengője újra megszólal...

ABÉCSI Pazmaneum (magyar papnevelőintézet) gyönyörű kápolnája-bejáratán a következő felírás olvasható: *Magister adest et vocat te.* (A Mester jelen van és hív téged.) Találó motto. A leghelyénvalóbb jelige. Maga az Úr Jézus is helyeselte, hogy Őt Mesternek szólítják. «Ti engem mesternek... híttok és jól mondjátok, mert az vagyok.» (Jn 13₁₃.) A szent ostyának igénytelen fátyola alatt most is folytatja a fáradhatatlan isteni Mester az Ő nevelői, oktató munkáját.

Most, amikor újra csilingelnek az iskolák, a nevelés és oktatás házainak csengői, mindnyájan szeretettel, nagy és megokolt érdeklődéssel fordulunk ezen intézetek felé.

Féltett drága kincsünk a gyermek: hazánk reménysége, a nemzet virága, a történelmi Magyarország visszaállítója, a mennyország jövődö-

beli polgára. Ott bent az iskola falai közt «magiszterek», tanítók, tanárok kezébe kerül a gyermek. A «magiszterek» kezébe helyezzük gyermekeink sorsát. Az meg már tapasztalati tény, hogy mekkora hatással van a gyermekekre a tanítója.

Mi, akik a hit szemével nézünk *mindent*, úgy szeretnők, ha gyermekeink nemes tanítói, tanárai sűrűn járulnának a magiszterek Magisztere elé!

Istenem! mennyire nyugodt volna minden katolikus szülő, ha tudná, hogy gyermekeinek minden rangú és rendű nevelője a tanítók örök Eszményképét utánozza, másolja önmagában! A gondos és lelkiismeretes szülőnek igazán nem mindegy, hogy milyen tanító kezébe kerül a gyermeke és hogy hogyan bánik a nevelő vele.

A magyar iskolák ellen állandó a szemrehányás, hogy az iskola tanítani tanít (a középiskola agyon-tanít), de — nem *nevel*. Mit ér a briliáns tudással felszerelt ifjú vagy leány, ha tudását csak arra használja, hogy kiművelt ésszel annál raffináltabban, ügyesebben járjon a bűnnek, tehát a halálnak útjain?

Az emberiség örök tanítója (*Kempis* elgondolásában) így szól hozzánk: «Én vagyok, ki az embereket az igaz bölcseségre tanítom és a kisdedeknek világosabb ismeretet adok, mint aminőt az emberek tanítás útján adhatnak. Akinek én szólok, hamar bölcs lesz és a lelkiekben nagyon gyarapszik. Jaj azoknak, kik kíváncsian sok haszontalanságot tudakolnak az emberektől, de az én szolgálatom útjával keveset gondolnak. Eljön az idő, mikor megjelenik a tanítók tanítója, Krisztus, az angyalok Ura s meghallgatja, ki mit tanult és kinek-kinek lelkiismeretét megvizsgálja...» (Kr. köv. III, 43.)

Térdepeljünk le oda, mi szülők, nevelők a szentséghez elé: a *Mester* jelen van! Kérjük Öt: áldja meg a magyar iskolákat. Kérjük Tőle a kegyelmet, hogy a hitbuzgóság, a hit bátor megvallásának szelleme, az ideális, önzetlen hazafiság szelleme lengje át iskoláinkat! Áldja meg a szentségi Mester a tanítókat és tanárokat, elsősorban pedig a hitoktatókat és hittanárokat, hogy az isteni Gyermekebarát érzületével, türelmével, bölcseségével foglalkozzanak a gyermekekkel. Értsék meg az összes oktatással és neveléssel foglalkozók (és értessék meg a gyermekvilággal!) *Kempis*-nek következő nagyigazságú szavait: «*Jézus nélkül mit adhat neked e világ?* Jézus nélkül élni kemény pokol, Jézussal élni gyönyörűsége paradicsom. Ha Jézus veled van, nem árthat semmi ellenség. Aki Jézust megtalálja, nagy kincset talál, sőt minden jó, fölötti jóra talál. Aki Jézust elveszíti, igen sokat vesz, többet az egész világnál. *Legszegényebb az, aki Jézus nélkül él, leggazdagabb, aki jól van Jézussal.*» (Kr. köv. II, 8.)

Megszólal az iskola csengője... Mialatt az iskolákban verejtékes, komoly munka folyik, menjünk a tabernaculum elé: *Magister adest, a Mester jelen van és imádkozzunk sokat az iskolákért, a nevelőkért, szemünkfényéért: a gyermekért!*

Dr. Hidasi József.

A kis gyermekek katolikus neveléséről.

(Ismertetés az Almanach Catholique Française 1924-ből.)

SOK PEDAGOGUS, tanult és tudós ember írt már könyvet a gyermekek neveléséről. Sokat írtak, vitatkoztak és beszéltek a gyermekek valóságos neveléséről. A legpraktikusabb eredménye — alighanem — annak a francia anyának sok megfigyelés után, sok elmélkedés és gondolkodással megírt cikke lehet, mely az 1924. évi «Almanach Catholique Française»-ban jelent meg.

Sok gyermeke lehet s ő úgy látszik ezt áldásnak veszi — ellentétben honfitársnői szokásaival — s ez áldásért akarja ő a jó Istennek köszönetét és háláját kifejezni a «L'éducation religieuse des petits enfants par sa suère» című cikkével és azzal, hogy e cikket közrebocsájtja.

Az *alapgondolat* az, mikor kell a gyermekkel a jó Istent megismertetni? Meg kell-e várni, amíg értelme kifejlődik, 6—7 éves koráig, vagy már korábban lehet és kell őt a vallásos életre reávezetni?

Kezdjük a legelején. Mielőtt a gyermek megszületett — ha a bölcső helye meg van állapítva — legyen a bölcsővel szemben, a falon egy gyermeket kísérő őrzőangyal képe, a bölcsőre magára erősítsünk egy kis keresztet, nyakára tegyünk egy kis érmet, melyen szűz Mária a kis Jézust ölében tartja.

5—6 hónapos korában a kisdéd már megfigyeli a dolgokat, környezelét. Ekkor az édesanya még csak megjelöli homlokát a kereszt jelével és helyette imádkozik.

Mindenekelőtt ne feledjük, hogy a csecsemőt minél előbb megkereszteljék, mert csak azáltal válik az a kis teremtmény Isten gyermekévé, a mennyország örökösévé és az egyház tagjává.

A gyermeknek — már legzsenyébb korában — nagyszerű hajlama van a vallás tanításának befogadására. A titokzatos, a csodás, a természetfölötti tetszik neki, fellelkesíti, elragadtatja. Semmi sem lepi meg. Hogyne hinne! hiszen az ő egész kis élete hitből áll; ő mindent elhisz, amit neki az édesanya mond.

Megértően és szeretettel kell megtalálnunk az utat a kicsi gyermek értelméhez s már ekkor kell elkezdenünk a gyermek lelkében a keresztényt kialakítani.

Már ekkor meg kell vetnünk a keresztény élet első alapját; t. i. meg kell tanítani hinni az isteni igazságokban, gyakorolni a kötelességeket, Istent szeretni és Őhozá imádkozni.

És ez ép az anya nagyszerű feladata: 7 éves kora előtt megismertetni a gyermekkel a vallás fogalmát, előkészíteni a kicsi lelket a keresztény erények gyakorlatára és megszoktatni őt a jámbor cselekedetek gyakorlására.

Jóval 7 éves kora előtt az anya beszélgetéseiből, mesélgetéseiből megismeri a gyermek mindazt, ami neki szükséges; megismeri és meg is érti. A kicsikék credója ez: «A kis lányok és fiúcskáknak nemcsak testük van, mint az állatoknak, de van halhatatlan lelkük is». A jó Isten adta nekik az életet; az okos, jó gyermek engedelmeskedik a jó Isten parancsainak, jót tesz, kerüli a rosszat és így kiérdemli a mennyországot. Ha van néhány kis hibája, a purgatoriumba megy, a pokolba csak azok mennek, akik nagyon rosszak.

Ádám és Éva bűne (hibája) által bezárult a mennyország az emberek előtt; de a jó Isten elküldötte egyszülött Fiát, hogy jóvátegye ősszülőink vétkeit. Istenfia, szűz Máriának Fia, a kis Jézus a földre jött karácsony éjjelén. Annyira szerette Ő az embereket, hogy meghalt érettük a keresztfán — feltámadt és felszállott az Égbe. Elrendelte a keresztiséget s így keresztényekké leszünk; a penitenciatartás szentségét, amelyben megbocsáttatnak bűneink és az Oltáriszentségét, melyben oltárainkon lakik a kis Jézus és szívünkbe fogadhatjuk őt.

Ezt egy 4, 5, 6 éves gyermek, ha mesélgetve — egymásután — elmondogatjuk neki, megérti.

Nagy szerepet játszanak e nevelésnél a mesék, a képek és az ének.

A gyermek hároméves korában, sőt talán korábban is, nagyon szereti e meséket hallgatni. És ez fontos is, mert hiszen így kapja ő első tudományát.

Nem kell a tündérmesékhez fordulnunk; elég csodás, nagyszerű van a mi vallásunk történetében is és a gyermek legalább összekötésbe jön a legmagasztosabb dolgokkal, megismeri vallásunk sok alapját. És legjobb, ha mesélgetve mondjuk el a történeteket, de meg kell tanulnunk, nem magunknak, hanem a gyermekeknek, a gyermekek nyelvén elmondani. Rövid gyakorlat után meg is tanuljuk.

A paradicsom csodás szépségei épúgy elbájolják, mint a tündérmesék; ha a vízőzönről hallanak, az izgalomtól reszketnek; Izsák atyjától való feláldozása könnyekre fakasztja; midőn Józsefet eladják testvérei s azután az irántuk való nagylelkűsége, lángoló bámulatot kelt bennük; a kis Mózesnek a vízből való kimentése, hogy népét kiszabadítsa, győngédséggel tölti el; hogy Goliáthot megölte Dávid, élénk büszkeséggel

tölti el, hogy egy olyan gyermekifjú már képes megvédeni a jó Isten ügyét. A szentekről is beszélhetünk nekik; először is a hazánkbeliokről: szent Innréről, boldogságos Margitról, magyarországi szent Erzsébetről, árpádházi szent Erzsébetről, azután a gyermekszentekről: szent Tarziciusról, boldog Imeldáról; de mindent élénkséggel, egyszerűen s a gyermek lelkületéhez mérten.

De a legszívesebben hallgatja és szereti a gyermek az újszövetségi történeteket és itt leginkább a kis Jézusról hall szívesen és különösen szereti a bethlehemi és názárethi csöndes, rejtett élet elbeszélését. Nyilvános életéből pedig azt a történetet szereti talán legjobban, amelynek központja az Úr Jézus, az Őt körülvevő gyermekekkel: «Engedjétek hozzám a kisdedeket stb.» Mindezekből kiválogat a gyermek különleges barátokat; elhatározza, hogy olyan jó lesz, mint Ábel, engedelmes, mint Sámuel, nagylelkű, mint Tóbiás, istentszerető, mint Dániel. Így jámborsága élénkebb, határozottabb és cselekvőbb lesz.

A képekről azt szokták mondani, hogy azok a gyermek első könyvei. Az őrzőangyal, a védőszent képéről sok kedves, szép történetet mesélhet az édesanya és ha a gyermek a bibliai képeket látja, elmondja mindazt a sok szépet, amit róluk hallott.

Adhatunk ilyen szentképeket a gyermeknek, hogy könyvbe gyűjtse vagy gondosan dobozba rakja. És itt meg kell tanítani őt arra, mily tisztelettel és gonddal kell a képekkel s egyáltalában minden szent dologgal bánnia. Ügyeljen, hogy össze ne gyűrje, be ne piszkolja őket. Ha gondosan tartja őket, ujakat is kap jutalomképen, de úgy kapja azokat, hogy tudja, hogy ő azokat kiérdemelte.

Az énekről sem szabad megfélekednünk. Tudjuk, milyen nagy hatással van a gyermekre az ének. Nemcsak a dajka éneke, de később, nagyobb korában is, nagy szerepet játszik az. A versikéket, amelyeket énekelve hall, hamarabb megtanulja, jobban bevésődnek emlékezetébe.

Olyan kedves, kis énekek vannak, amelyeket nagyon szeretnek a kicsikék, hogy csak egyet említsek pl.: «Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok... stb.» És ezek az egyszerű, jámbor énekek bevésődnek a szívükbe is.

Azt kérdezzük még, hogy *megtaníthatjuk-e a gyermeket imádkozásra és a jó Isten szeretetére?*

Nem az a cél, hogy a gyermek letérdeljen, összetegye kis kacsóit és eldarálja kis imáját. Azt kell elérnünk, hogy a gyermek lelke igazi jámborsággal teljék meg. A beszédnek, a meséknek eredménye legyen; a gyermek lelkében egy új Lény jelenjék meg, egy állandó gondolat, állandó hatalom, állandó jelenlét... Ezt érezze; ezt tudja a gyermek.

(Folyt. köv.)

OLTÁREGYESÜLETI ÉLET

Társelnöknőváltás. Június 17-én elköltözött Budapestről Marie de Jerusalem főnöknő, hogy előljárójának rendelkezésére, a párisi Reparatrix-zárda főnöknője legyen. Hirtelen, gyorsan történt, mint ahogy a szerzeteseknél szokás. A szerzetesnő előljárója parancsában Isten akaratát látja, azért feltétlen engedelmességgel viseltetik iránta. Neki is nehéz lehetett — emberileg — otthagyni a helyet, amelyhez 15 év emléke fűzte, de erős lélekkel — amely őt mindenkor jellemezte — indult el új otthona felé.

Marie de Jerusalem anyja, mint főnöknő 15 éven át társelnöknője volt a Budapesti Országos Középponti Oltáregyesületnek is. Ez a 15 év, az őt elsőtől eltekintve, a küzdelmek ideje volt. Mint igazi mulier fortis — erős asszony — valósággal a Gondviselés küldötte volt nagy feladatok végrehajtására. Az a kiváló energia, amely a béke éveiben nagyszerű oltáregyleti munka és kiállítások művészies rendezésében alkotott nagyot, a háború zűrzavaros világában kevés anyagi eszközzel a harctéri misszióstevékenység és az oltáregyleti mintaszerű kórház vezetésében oroszlánrészt kérve, újra nagyszerűt produkált. Majd meg a kommun rettentő napjaiban állt őt rendíthetetlenül leányai s a gondjaira bízott oltáregyesületi vagyon fölött. Valóban semmit sem veszített azokból, amiket reá bíztak. Az Oltáregyesület nagy értékeinek megmentése kiváltkép az ő érdeme.

A kommun óta többször belegeskedett és az akkori idők kegyetlenségei folytán, az emberek iránt bizalmatlanná lett ugyan, de ez a bizalmatlanság inkább előrelátóvá és nagyon körültekintően megfontolttá tette és sohasem nyilatkozott meg szeretetlenségekben. Addig is, míg az Oltáregyesület választmányi ülései lesznek, ehelyütt fejezzük ki a kedves volt társelnöknőnek az Oltáregyesület nagy háláját, szívből kívánva neki, hogy az eucharisztikus Jézus jutalmazza meg őt mindenért, amit Érette cselekedett.

Marie de Jerusalem utódja a milánói ház volt főnöknője, Damaszcén Szent Jánosról nevezett Mária anyja lett, aki elődjének távozásakor azonnal átvette hivatalát és a szokásjog alapján ő lett az Országos Középponti Oltáregyesület új társelnöknője. Az új társelnöknőnek szívből kívánjuk, hogy az Úr Jézus adjon meg minden szükséges kegyelmet az Oltáregyesületben való eredményes működéshez.

Az amsterdami eucharisztikus kongresszusról lapunk vezető helyén közöl cikket dr. Mészáros János preláus-kanonok, országos főigazgatónk tollából, aki, mint a magyar eucharisztikus mozgalmak feje, vett részt a nagyszerű kongresszuson. A magyar lapok feltűnően keveset írtak róla, azért annál hálásabbak vagyunk azért a cikkért, amellyel nagy elfoglaltsága dacára, ő volt kegyes megajándékozni lapunkat.

Az «Örökimádás» jövő számában majd elmondunk egy-két érdekességet a «L'Aurora del Ssmo Sacramento» és a «Les nouvelles religieuses»-ből merítve adatainkat.

Fölkel a Nap

Elbeszélés. — Irta: *Eöri János.*

(Folytatás.)

XIII.

DÜBÖRÖGVE, csattogva rohant a gyorsvonat a határ felé. Vitte Gézát és álmait a külföldre. Emlékei, gondolatai visszafelé szálltak, mint a mozdonyból kihömpölygő füstszalagnak foszlányai. Gyönyörű szép őszi reggel volt. Az elmaradozó mezők és rétek harmattól terhesen csillogtak a napsütésben. Itt-ott álmosan, de mégis frissen egy-egy parasztszeker dőcögött el mellettük. Sűrűn találkoztak legelésző nyájakkal, melyek bambán bámultak a robogó vonat után. A vasuti órházak élősvényes, cseresznyefás pöttön udvarain éjjeli pongyolájukban gyerekek hancuroztak, nem sokat törődve azzal, hogy vonat érkezett.

Ott utazott az egyik fülkében Gézával együtt Gondi Tamás is, a fiatal püspöki levéltáros és könyvtáros. Elkíserte barátját a határállomásig. Olykor úgy megeredt a szavuk, mintha mindent most akartak volna egymásnak elmondani; máskor meg hirtelen megszakadt a beszédük, mintha már mindent elmondtak volna egymásnak. Amikor egy homályos, lombos erdőbe szaladt be a vonat, perceken át némán ültek mindketten a helyükön. Tamás szakította félbe a hallgatást:

— Te most Géza elmégy tőlünk messzire. De aztán el ne felejtsem minket, sem ezt a földet, ezeket a tovatűnő falvakat, meg ezeket a fehérlő, mohás templomtornyokat. Te elmégy, de a hazád itt marad.

— Tudom, tudom Tamás. Nem szükség mondanod. De azért jól esik, ha mondd. Ti, meg a hazám, meg a hitem. Úgy-e ezeket gondold? Ne aggódj emiatt. Azt hiszem, nem volna olyan fájós a távozásom, ha nem szeretnék benneteket. Ha pedig igazán szeret az ember, feledni nem tud. És ezt a földet? Te, mintha máma éreztem volna meg először ennek a földnek a lelkét. Mennyivel más színben látom, mint máskor! Most, hogy el kell szakadni tőle, most érzem. A hitemet pedig? Nem hiszem, hogy ki tudná tépni valami a szívemből. Ismersz e tekintetben. A művészet és a hitem fog pótolni benneteket.

— Igérd meg, Géza, ünnepélyesen, hogy minden vasárnapon és ünnepen szentmisét fogsz hallgatni s hogy az a három, legalább az a három gyónás egy évben nem fog elmaradni.

— Ünnepélyesen megfogadom. Tudom, hogy szükségem lesz ezekre, annál is inkább, mert...

— Miért? Mire gondoltál most?

— Mert mintha valami előérzetem volna, valami rossz sejtetem.

— Ugyan, Géza! Micsoda különös dolog történhetne veled, amitől tartanod kellene? Bizonyára a távozás nehéz hangulata keltette ben-

ned ezt az érzést. Ne félj, megsegít a jó Isten. Védeni fog hazád is, hisz nem hiába küldött ki. Leveleink, amiket sűrűn fogunk küldeni, a lel-künket viszi el hozzád; még azok is védeni fognak. Csak aztán te is írj gyakran s ami a fő: őszintén, mindent. Ha másnak nem, legalább nekem. De azért írj sokszor Tárnokéknak is, a leányoknak is, Terusnak, meg Mariskának. Most jut eszembe, hogy üdvözöltetnek általam és sok jó szerencsét kívánnak. Tegnap estefelé találkoztam velük az utcán. Nagyon sajnálják, hogy itthagysz bennünket oly hosszú időre s még el se búcsúzkodhattak tőled rendesen. Kimentettelek mindenféle lehetséges és lehetetlen okokkal. Meg az igazgató úrról se feledkezz meg. Sokat köszönhetsz neki; a hála pedig nagy erény és nagy kötelesség. Légy kivétel e tekintetben a sok közül, akik oly hamar tudnak felejteni, különösen a jótéményt.

Géza szívesen fogadta barátjának vigasztalásait és jótanácsait. Mélyet sóhajtott, aztán megnézte az óráját.

— Még öt perc, Tamás s akkor elválunk, akarom mondani egy időre nem látjuk egymást. Szeretném, ha te látogatnál meg előbb. Míg a nevem nem lesz egészen ragyogó, addig nem akarom hazahozni.

— Ha lehetséges, két éven belül föltétlenül meglátogatlak. Most pedig az ég áldása kísérjen utaidon. Ami mondanivalóm még lehetne, olvasd ki a szememből, érezd ki a hangomból, értsd meg a viselkedésből. A vonat már lassít. Szedelőzködünk.

Megérkeztek a határállomásra. Leszálltak. Még egyszer kezét fogtak, megcsókolták egymást, miközben még egyszer egymás szemébe néztek hosszasan. «Isten veled» — mondták kölcsönösen s Tamás a pénztár felé ment, hogy jegyet váltson visszafelé, Gézának pedig a «Kjútazók irodájá»-ban kellett egyet-mást elintéznie. Vonata előbb indult, mint Tamásé. A Perronon még egyszer összetalálkoztak, de a tömeg miatt csak kezükkel inthettek egymásnak Isten hozzád-ot. Géza eltűnt az egyik fülkében.

Valahol Salzburg felé járhatott, mikor Tamás késő délután megérkezett püspöki urának székhelyére. Podgyásza nem volt, hát sietett a Várba, amelyik ezentúl neki is lakóhelye lesz. Épen ebben az ügyben akarta fölkeresni jötevőjét. De nem találta otthon; csak másnap délelőtt érkezett haza. Az irodaigazgatóhoz ment tehát, aki már a multkori alkalommal megismerte és megszerette Gondi Tamást, mint elsőrangú munkatársnak ígérkező, nagyon intelligens s finom modorú fiatalembert, ezért a lehető legszívélyesebben fogadta. Tamásnak jól esett a figyelmesség. Egy félórai sétára lementek a parkba.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Mátrai Gyula. — Felelős kiadó: Dr. Mészáros János.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest. Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.